

Tema 8

L'empresa i l'entorn.

Activitat inicial.

El canvi climàtic i les noves oportunitats empresarials .

«Els estudis sobre l'escalfament global i els seus impactes en el nivell del mar, el clima, el gel dels pols, entre d'altres, conclouen que és necessària l'aplicació de polítiques climàtiques addicionals per poder frenar els efectes negatius de l'escalfament global. En l'àmbit empresarial, aquesta nova situació implica l'adaptació a noves exigències i transformacions importants en alguns sectors.

Tot plegat pot representar oportunitats profitoses per a les empreses que tinguin o estiguin desenvolupant noves tecnologies.

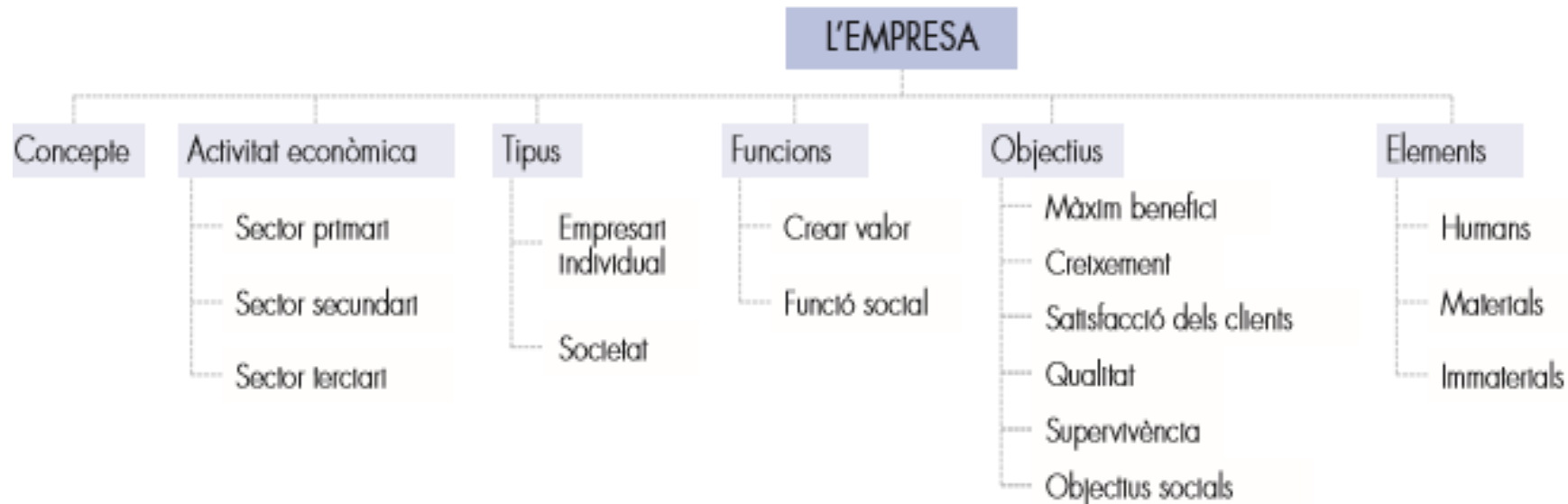
S'ha de tenir en compte que les empreses que decideixin incorporar en les seves estratègies l'objectiu de reduir gasos contaminants poden ser premiades pel que fa a la demanda. Això és degut al fet que els consumidors s'estan sensibilitzant ràpidament dels efectes del canvi climàtic.»

A partir del text de la pàgina anterior, debatim les qüestions següents:

- a) Fins a quin punt són responsables les empreses del canvi climàtic?**
- b) Hi ha cap cosa que puguin fer les empreses per tal de resoldre els problemes del medi ambient?**
- c) Poden guanyar diners les empreses combatent el canvi climàtic?**

8.1. Què és una empresa?

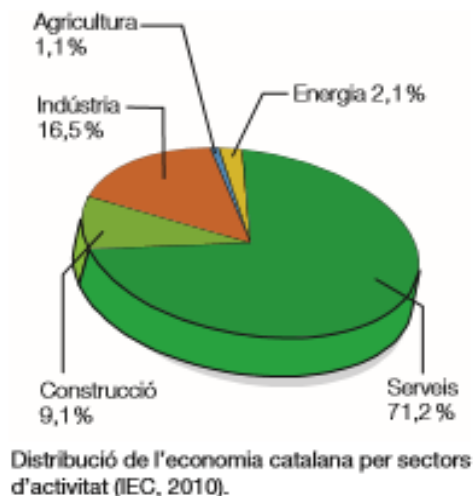
Produeixen els béns i serveis que ens calen i, alhora, proporcionen als treballadors els diners que necessiten per a comprar-los.

Empresa

Entitat que integra un conjunt d'elements organitzats i dirigits per a assolir una sèrie d'objectius mitjançant la realització d'una determinada activitat econòmica.

8.1. Què és una empresa?

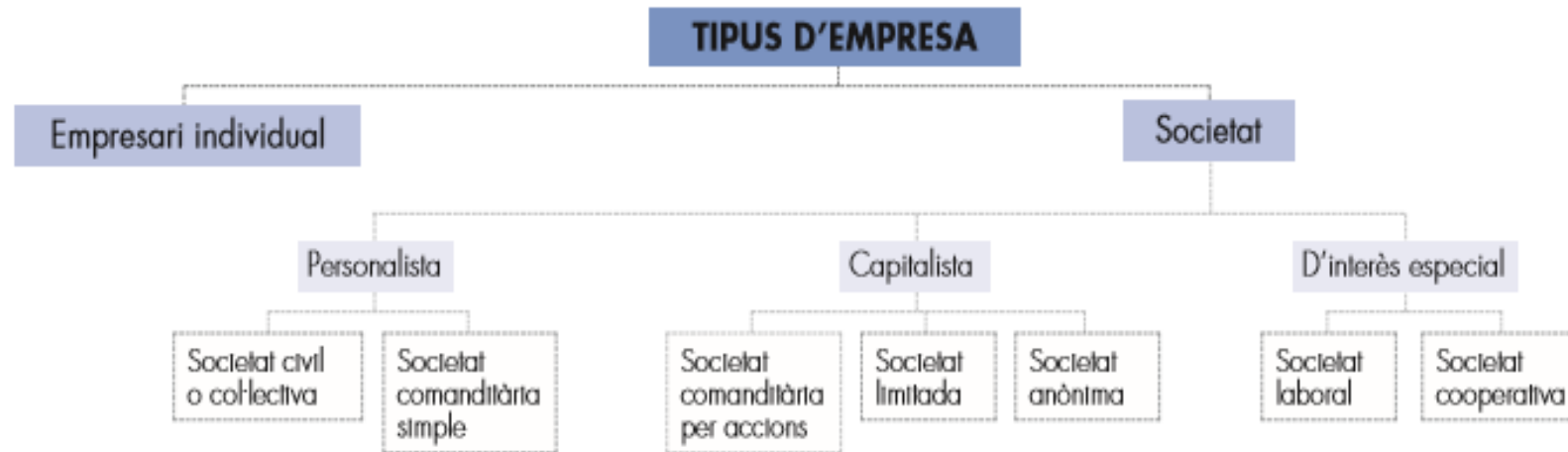

Distribució de les empreses i els sectors.

Hi ha molts tipus d'empresa, segons de la seva dimensió (**petites, mitjanes i grans**), el seu àmbit d'actuació (**locals, nacionals, multinacionals...**) o segons l'activitat econòmica que desenvolupin (**empreses del sector primari, secundari o terciari**). Les empreses han de ser creades d'acord amb la legislació vigent.

La modalitat més senzilla és l'empresari individual, que és simplement una persona que realitza una activitat empresarial pel seu compte, per exemple el propietari d'una botiga, o un professional autònom, com ara un electricista. Quan l'activitat empresarial és més complexa, el més normal és que es constitueixin societats, mitjançant les quals diverses persones s'uneixen per tal de formar l'empresa.

8.1. Què és una empresa?

8.2 FUNCIONS I OBJECTIUS DE L'EMPRESA.

Les funcions que duen a terme les empreses es poden agrupar en dues categories:

- **Creació de valor.** Gràcies a les empreses s'obtenen productes, per exemple els automòbils; es presten serveis, com ara la telefonia... Sense les empreses la nostra vida seria molt més difícil.
- **Funció social.** Les empreses proporcionen els ingressos necessaris per a viure, bé per mitjà dels salaris que paguen als seus empleats o dels beneficis que obtenen els seus propietaris. Una altra funció social important és que promouen l'avenç tecnològic i la innovació.

8.2 FUNCIONS I OBJECTIUS DE L'EMPRESA.

Els objectius més importants de les empreses:

- **Màxim benefici.** Entenem per benefici la diferència entre els ingressos i les despeses. És l'objectiu més important, ja que en depèn la supervivència de l'empresa. De fet, molts dels objectius que presentem a continuació condueixen abans o després a un increment en els beneficis empresarials.
- **Creixement.** És molt convenient que les empreses reinverteixin els beneficis per tal de créixer i augmentar la seva participació en el mercat, amb la finalitat d'assolir una dimensió que permeti una millor posició en el futur.
- **Satisfacció dels clients.** Els clients són imprescindibles per a l'empresa; cal tractar-los bé perquè quedin satisfets i confiïn en nosaltres en un futur, per tal d'aconseguir així la seva fidelització.
- **Qualitat.** Actualment ningú es pot permetre el luxe de no oferir qualitat en els béns i serveis produïts, perquè sinó els clients acudirien a la competència. La qualitat no ha d'estar tan sols en els productes, sinó també en tot el procés productiu i en el de distribució.

8.2 FUNCIONS I OBJECTIUS DE L'EMPRESA.

- **Supervivència.** De vegades, la situació és tan delicada que l'empresa només pot aspirar a mantenir-se i esperar que els temps canviïn. És el que passa en un període de crisi.
- **Objectius socials.** Cada cop és més clar que les empreses no es poden limitar als objectius purament econòmics, sinó que han de tenir en compte aspectes com el respecte al medi ambient o l'assegurament d'un nivell de vida digne per als treballadors.

8.3. Els elements de l'empresa.

- **Elements humans:**

- **Treballadors.** Constitueixen la mà d'obra imprescindible perquè l'empresa dugui a terme la seva activitat.
- **Empresari.** Desenvolupa una funció fonamental, ja que coordina i organitza tota l'activitat productiva. Sense el seu concurs, l'empresa seria una simple acumulació d'elements sense un propòsit definit. A més, és qui assumeix el risc de l'activitat empresarial.

-- - - -

- **Elements materials:**

- **Recursos naturals.** Constitueixen les primeres matèries i qualsevol altre recurs obtingut directament de la natura.

.Capital físic. A diferència dels recursos naturals, el capital s'ha obtingut mitjançant l'acció de les persones.

- **Elements immaterials.** Aquest grup comprèn aspectes difícils de valorar però en molts casos importantíssims per a l'empresa.

8.3. Els elements de l'empresa.

Les empreses combinen tots els elements que acabem d'esmentar en l'anomenat procés productiu.

Procés productiu

Procediment mitjançant el qual les empreses transformen unes entrades o inputs (primeres matèries, treball, capital...) en sortides o outputs (béns i serveis) fent servir la tecnologia adequada i gràcies a la tasca organitzativa de l'empresari.

ACTIVITATS.

1. En Joan Galiard és soci d'una entitat financera que es dedica fonamentalment a concedir crèdits a persones que tenen dificultat per a obtenir-los dels bancs. Considera que l'únic objectiu de l'empresa ha de ser guanyar com més diners millor.

Argumenta si és correcta la seva opinió i valora aquesta actuació especulativa.

2. És equivalent l'objectiu de creixement al de màxim benefici? Argumenta la teva resposta.

3. Esmenta i explica breument tres processos productius corresponents a empreses de serveis relacionades amb el teu sector productiu.

4. Fa cinc anys que la Laia treballa en una botiga de moda, i ara decideix fer un pas endavant i establir-se pel seu compte obrint un negoci, que en un principi portarà ella sola. Vegem si es pot considerar que crearà una empresa.

5. Explica la manera en què crea valor una empresa dedicada al transport de mercaderies.

8.4. L'entorn empresarial.

L'empresa no és un ens aïllat, sinó que interacciona amb tot el que l'envolta. Això és el que es coneix com a entorn empresarial.

Pel fet de relacionar-se amb el seu entorn es diu que l'empresa és un sistema obert. És un sistema perquè consta d'una sèrie d'elements interrelacionats i és obert perquè està en contínua interacció amb l'exterior.

Sistema empresarial

Conjunt d'elements (subsistemes) relacionats entre ells i amb el seu entorn, encaminats a complir una sèrie d'objectius.

8.4. L'entorn empresarial.

Són uns quants els subsistemes que componen el sistema empresarial. Els més importants són el de producció, el comercial, el financer i el de recursos humans.

Tots aquests subsistemes es relacionen amb més o menys intensitat amb l'entorn, la qual cosa s'haurà de tenir en compte per tal de dissenyar el projecte empresarial, tal com anirem veient al llarg del llibre.

L'entorn de l'empresa es divideix en dos grans grups: específic i general.

- **Entorn específic.** Afecta de manera especial la nostra empresa, i és més pròxim.
- **Entorn general.** Afecta totes les empreses, i no ho fa d'una manera tan directe

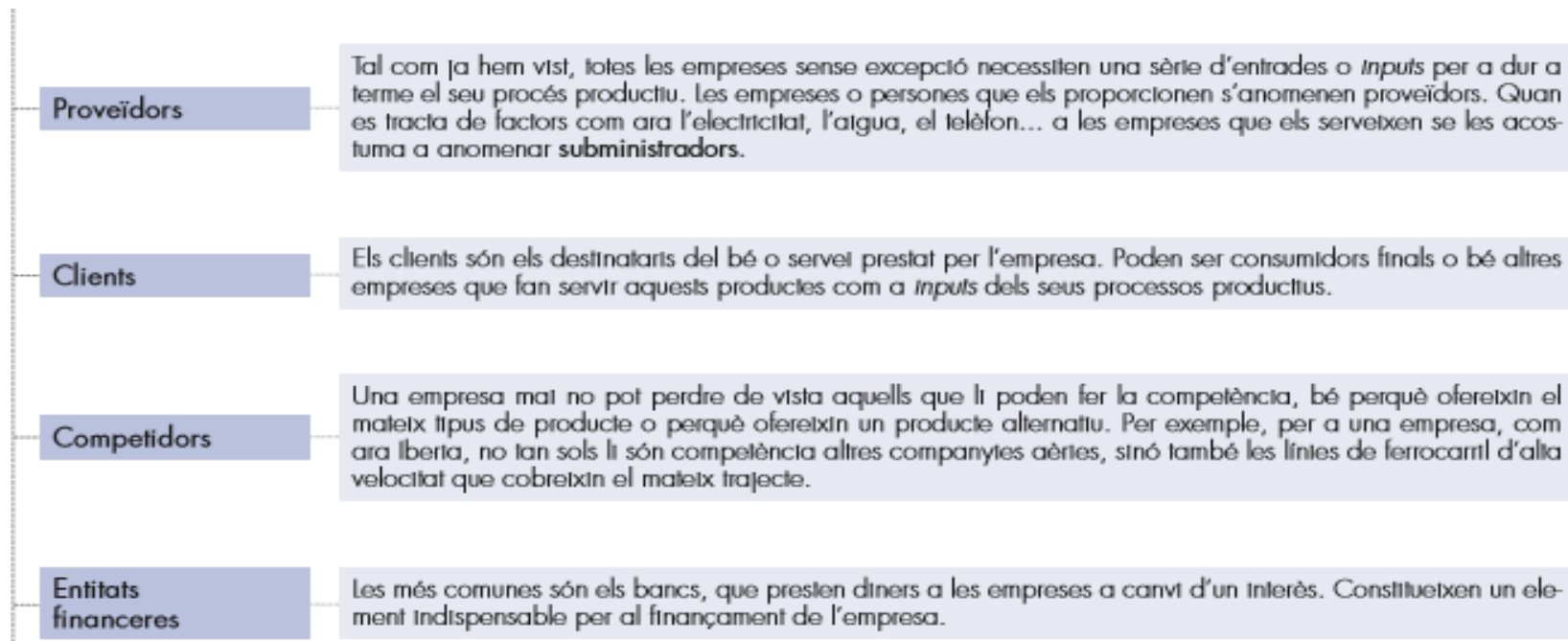

8.4. L'entorn empresarial.

L'ENTORN ESPECÍFIC .

Aquest entorn comprèn aquells elements externs a l'empresa que hi estan estretament relacionats i, per tant, hi tenen una influència molt directa. Un exemple molt clar són els clients: sense ells l'empresa no tindria ingressos i, per tant, desapareixeria. A més, cal orientar les activitats productives i comercials per tal de satisfer-los.

Els principals components de l'entorn específic són els següents:

8.4. L'entorn empresarial.

L'ENTORN ESPECÍFIC .

Administracions públiques

Amb aquest terme ens referim no tan sols a l'Estat i a les comunitats autònomes, sinó també a les diputacions provincials i, sobretot, als ajuntaments.

És fàcil comprovar l'estreta relació entre una empresa i l'Ajuntament de la localitat on està establerta: per exemple, per obrir un establiment cal sol·licitar la llicència d'obertura i, a més, s'han de pagar impostos municipals com ara l'impost sobre Béns Immobles (IBI).

Mercat laboral

No existeixen les mateixes condicions laborals a tot arreu. Tal com veurem, aquests factors són molt importants en la decisió de localització d'una empresa. Els més importants són:

- **Costos salarials.** Constitueixen una de les principals fonts de costos de l'empresa, per la qual cosa és lògic que els vulguin reduir.
- **Qualificació.** En determinats sectors es necessiten treballadors amb un alt nivell de formació, per la qual cosa les empreses s'han d'instal·lar en països i regions on sigui possible trobar-los. És el que passa en el sector de les noves tecnologies i en moltes empreses de serveis (bancs, sanitat...).

Comunitat

Finalment, existeix un element de l'entorn específic que molts cops s'oblida i, tanmateix, està fortament vinculat a l'empresa: la comunitat on s'inserix, amb una estructura social determinada, una major o menor inquietud pel medi ambient i amb un estil de vida determinat.

8.4. L'entorn empresarial.

Exemples d'empreses competidores: Pepsi i Coca Cola.

Exemples de proveïdors: l'hotel per tal d'oferir els productes bàsics de les habitacions (sabó, tovalloles o el menjar) ho ha de comprar a altres persones que tenen la figura de proveïr aquests productes que l'empresa ha d'oferir als seus clients.

Exemple de clients: nosaltres som els que marquem les necessitats a cobrir amb les nostres demandes i/o queixes. És important que les empreses tinguin suficient informació dels seus clients (enquestes, estudis de mercat, etc).

8.4. L'entorn empresarial.

L'entorn general.

Factors no vinculats tan directament a l'empresa, però que moltes vegades hi tenen una influència decisiva.

Aquest entorn és més difícil de controlar, ja que depèn de factors que estan fora de l'abast de l'empresa.

8.4. L'entorn empresarial.

COMPONENTS DE L'ENTORN GENERAL	QUÈ SÓN? / EN QUÈ INFLUEIXEN?	EXEMPLE
Econòmics	Factors com la taxa de desocupació, la inflació, els tipus d'interès... condicionen els salaris que es pagaran, el cost d'un préstec, l'evolució de les vendes...	En una època de crisi totes les empreses pateixen. Una bona anàlisi de l'entorn econòmic ha de permetre que l'empresa s'avanci a aquesta situació i es prepari per tal d'afrontar els mals moments.
Tecnològics	Els avenços tècnics en maquinària, electrònica, i especialment en les noves tecnologies, fan més fàcil el treball de les empreses, redueixen costos i obren noves oportunitats de negoci.	Les noves tecnologies de la informació i comunicació (TIC), com ara Internet, han canviat la manera de fer negocis. El qui no aprofita aquesta eina queda en situació de desavantatge davant dels competidors.
Políticolegals	Normes legals sobre impostos, contractació de treballadors, especificacions tècniques obligatòries... que fan que l'organització de l'empresa s'adapti per tal de complir-les.	Una nova regulació sobre els contractes laborals té un impacte directe en les empreses, que poden, per exemple, veure's incentivades a signar més contractes indefinits o a contractar determinats col·lectius (desocupats de llarga durada, discapacitats...) per un estalvi en el cost en les quotes de Seguretat Social.

8.4. L'entorn empresarial.

Demogràfics	Edat de la població, distribució per sexes, nivell d'ingressos... Tots aquests factors influeixen en la localització de l'empresa i l'adaptació dels seus productes al mercat al qual s'adreçaran.	L'abandonament del medi rural a favor de les grans urbs ha representat una oportunitat per a moltes empreses com, per exemple, les grans superfícies comercials.
Socioculturals	Estil de vida, hàbits alimentaris, religió... són factors que condicionen el comportament de les persones i, en conseqüència, afecten els seus hàbits de consum.	Els immigrants procedents dels països de l'Amèrica del Sud demanden productes propis de la seva cultura (alimentació, vestits...).
Mediambientals	El dany que la contaminació, el canvi climàtic... causen en el medi ambient implica per a les empreses un esforç per tal de minimitzar-ne l'impacte mediambiental i alhora una oportunitat de nous negocis.	Una empresa del sector químic ha d'adaptar el seu sistema productiu perquè sigui menys contaminant: tant perquè ho exigeix la llei com perquè, en cas contrari, els consumidors mateixos la penalitzaran acudint a empreses de la competència més respectuoses amb el medi ambient.

8.4. L'entorn empresarial.

EXEMPLE

Una empresa pretén implantar-se en un país on els costos de personal són com a mitjana més baixos que en altres llocs. A més, no existeix un salari mínim, la jornada laboral no té límit i no hi ha una regulació sobre l'edat mínima per a treballar.

— Vegem com l'afecten aquestes condicions de l'entorn.

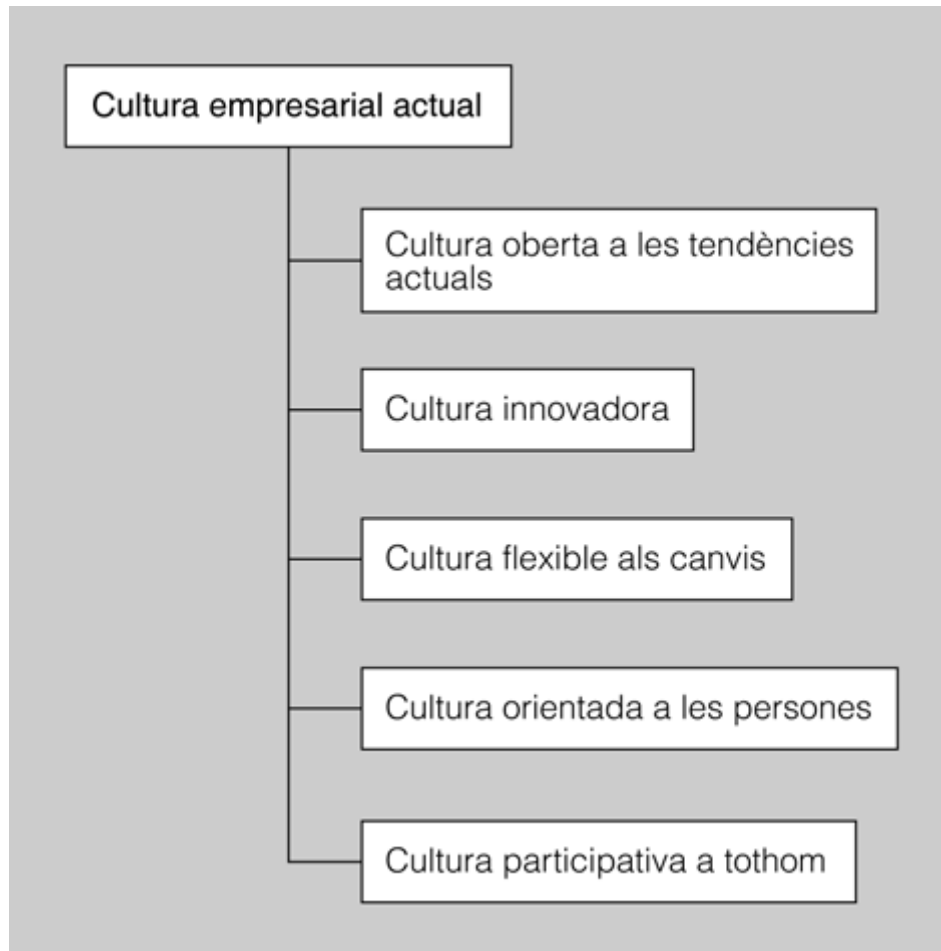
El fet que els salaris siguin menors afavoreix que es redueixin els costos laborals; per això en aquest sentit li interessa ubicar-se en aquest país. Tanmateix, sembla clar que existeix una explotació dels treballadors, ja que aquests no tenen gairebé drets, i fins i tot es permet que els nens treballin. En aquest sentit, i tal com veurem en l'apartat de la responsabilitat social, existeixen unes consideracions de tipus ètic i moral que haurien de fer que l'empresa desisteixi d'establir-se en aquest país.

ACTIVITATS

- 1. Una empresa es dedica a la reparació i el manteniment d'equips informàtics.
Com l'afecta l'entorn específic pel que fa
als proveïdors?**
- 2. Creus que les empreses de serveis afecten d'alguna manera la comunitat on es
troben?
—Argumenta la teva resposta.**
- 3. Com ha afectat a les empreses l'aparició d'altres de noves en els sectors de la
comunicació i l'energia davant dels monopolis que existien amb anterioritat?
Raona la teva resposta.**

8.5 La cultura empresarial.

La cultura empresarial és el conjunt de valors, creences i principis fonamentals compartits pels membres d'una mateixa organització empresarial.

8.5 La cultura empresarial.

Es poden distingir tres elements essencials dins de la cultura empresarial. Aquests elements són:

Missió: El propòsit últim que mou l'empresa.

Visió: Allò que l'empresa vol ser.

Valors: Qualitats que estan presents a l'empresa i que influeixen en el comportament de tots els seus membres. Actualment un valor que es troba molt present és l'ètica.

La comunicació cap a l'exterior d'aquests elements es fa a través de la imatge corporativa. La imatge corporativa és la imatge socialment acceptada d'allò que l'empresa significa en el seu entorn socioeconòmic.

8.5 La cultura empresarial.

Decathlon.

Missió: satisfer el client esportista i a aquells que s'inicien en la pràctica de l'esport.

Visió: ser l'empresa que ven més productes en cadascuna de les marques oferides en els seus establiments.

Valors: Vitalitat/ Sinceritat/Responsabilitat i generositat.

8.6 L'anàlisi DAFO.

L'anàlisi DAFO és una eina molt utilitzada en estratègies de màrqueting per poder conèixer els punts forts i febles d'una empresa en el mercat o sector econòmic.

Les sigles DAFO volen dir Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats i reuneix les dades corresponent a l'anàlisi interna i a l'anàlisi externa o de l'entorn.

Fortaleses	Debilitats
Capacitats, recursos o avantatges superiors: per exemple disponibilitat de mitjans econòmics i bona formació del personal.	Capacitats o recursos inferiors: existència de dificultats per a l'adaptació al canvi, poca presència en el mercat...
Oportunitats	Amenaces
Condicionants de l'entorn que poden afectar de manera positiva l'organització: aparició de noves tecnologies...	Condicionants de l'entorn que poden afectar de manera negativa l'organització: aparició de nous competidors en el mercat...

8.6 L'anàlisi DAFO.

EXEMPLE ANÀLISI MATRIU DAFO.

* DAFO INDITEX

DEBILIDADES • No hace publicidad frente a la competencia: menor visibilidad • No permite diseños de famosos o creadores conocidos frente a la competencia: menos atractivo • Mayores costes debido a la integración vertical en vez la externalización • Falta de exclusividad: todo el mundo viste de ZARA	AMENAZAS • Crisis económica (menos dinero para gastar en ropa) • Posibles futuras subidas de IVA que podrían perjudicar • Entrada de nuevos competidores extranjeros como Primark • Mala imagen en los blogs por la copia de las grandes marcas de lujo
FORTALEZAS • Líder mundial del sector de distribución minorista • Alto valor de marca: 4.200 millones € • Integración vertical con control de la cadena de valor • Modelo de negocio: concepto de moda escasa y rápida • Diseño próximo a las necesidades de los clientes • Internacionalización consolidada	OPORTUNIDADES • Posibles nuevos clientes a través de la venta online • Apertura de nuevos mercados al mundo de la moda • Creciente demanda de nuevos públicos segmentados (mascotas, embarazadas, personas mayores, tallas grandes, etc) • Tendencia ecológica a tejidos fabricados con algodón ecológico

8.6 L'anàlisi DAFO.

Anàlisi DAFO Google.

Debilitats: Poca inversió i publicitat.

Amenaces: Ràpida evolució de Facebook, Twitter i altres xarxes socials.

Competència directa dels buscadors de Yahoo i Microsoft.

Oportunitats: convertir-se en l'operadora d'internet mòbil de referència.

Fortaleses: Milions d'usuaris com a clients.
Marca consolidada en el mercat.

8.6 L'anàlisi DAFO.

http://elpais.com/diario/2005/07/17/eps/1121581622_850215.html